

Varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmän kokous 1/2010

Aika: 26.1.2010 12.15–14.45

Paikka: Kokkolan sivistyskeskus

Läsnä:

Ekola Kalevi (pj.)
Forsberg Satu
Kari Paula
Kytölaakso Kai
Lehtinen Eija
Saarijärvi Anne (siht.)
Sandell Christel
Tiitu Tuija
Ukskoski Marianne

sekä vierailijoina
Pirjo Knif, SONet BOTNIA,
Liisa Ahonen, Nuppu -hanke

Poissa: Anttila-Varpula Elina; MLL, Gammelgård Lillemor, Vaasa; Kajaala Maija, Laihia, Kivikangas Mirja, Kaksineuvoinen, Savola-Vaaraniemi Anne, Vaasa; Toikko Timo, Seamk, Udd Hilikka, Kristinankaupunki ja Vainiopää Elina, Kuortane

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.30.

2. Varhaiskasvatuksen hallinnonalamuutoksen ajankohtaistilanne

SONet BOTNIA:n vs. kehitysjohtaja Pirjo Knif tiedotti varhaiskasvatuksen hallinnonalatilanteesta, josta selvitys valmistumassa helmikuussa. Pääasiallisena sisältönä tulee olemaan se, että varhaiskasvatus siirretään opetushallinnon alaisuuteen vuoden 2011 alusta. Eri tahoilla (muun muassa osaamiskeskusneuvottelukunta) huolta on herännyt muun muassa varhaiskasvatuksen tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämisen turvaamisesta muutoksen jälkeen. Toisaalta sosiaalialan osaamiskeskukset ovat tehneet maassa tiivistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen alueella huolimatta jo tähänastisista muutoksista. Keskusteltiin eri alueiden kokemuksista ja todettiin, että muutosprosessien läpiviemisessä on ollut eroja. Tähänastisten hallinnonalamuutosten vaikutuksia ei ole ennätetty kuitenkaan vielä arvioida. Pirjon esityksessä nostettiin esiin oleellinen kysymys, kenenkä(än) vastuulla lapsiperheiden palvelujen kehittämisen kokonaisuus kuntatasolla on ja miten varhaiskasvatuksen kehittämisen ääni saadaan säilymään. Hyvää muutosjohtamista ja varhaiskasvatuksen kehittämistoiminnan lisäresursointia tarvitaan. Muutokseen valmistautuminen edellyttää strategisesti tärkeiden asioiden nostamista ja niihin panostamista; erityisen tärkeää keskustelujen perusteella on, että jatkossakin nähdään tarvetta ”sosiaalisen” vahvalle ymmärtämiselle.

Kalevi Ekola on tammikuulla ollut selvitykseen liittyvässä kuulemistilaisuudessa Helsingissä. Siellä keskusteluissa ei ole esiintynyt suoranaista kielteistä kantaa muutokseen liittyen, mutta kysymyksiä on herättänyt se, eikö hallinnonalamuutoksen tulisi olla kytköksissä myös varhaiskasvatuslainsäädännön kehittämiseen. Lainsäädännön olisi seurattava hallinnollista muutosta, sillä muutoin asiat ovat täysin kuntien ratkaistavissa vuoden 2011 alusta. Keskusteltiin vielä alueiden kokemuksista muutosvaiheiden läpiviemisen osalta.

3. Keski-Pohjanmaan lastensuojelun ja perhetyön Nuppu -hankkeen esittäytyminen

Kehittäjäkoordinaattori Liisa Ahonen esitteli Keski-Pohjanmaan hanketta, joka on osana Pohjois-Suomen PaKASTE -hankekokonaisuutta. Hankkeen tavoitteena on perhekeskustoimintamallin rakentaminen alueelle. Käytännössä kehittämistyötä tehdään kahden kehittäjätiimin kautta (Kokkola, JYTA -alue) ja kehittämisen sisällöiksi nousevat; varhainen avoin yhteistoiminta (pilotit, työtavat, menetelmät), varhainen tuki sekä ennaltaehkäisevien työmuotojen kehittäminen. Riittävien resurssien turvaaminen ja kohdentaminen on tärkeä kehittämistyön kohde. Pohdittiin, miten saada päättäjät ymmärtämään perustason satsausten merkityksen, erityisesti ohi oman tulosvastuualueen. Liisa kertoi, että hankkeen kehittämistimissä on mukana poliitikkoedustus. Keskeisenä kysymyksenä myös Keski-Pohjanmaan alueen KASTEessa on, kuka koordinoi työnjakoa. Lisäksi sosiaalialan opetus- ja tutkimuskeskitys toiminta on kytköksissä Nuppu -hankkeessa tehtävään kehittämistyöhön. Liisa mainitsi 26.2.2010 Kokkolassa järjestettävästä KASTE -seminaarista Lapsiperheiden hyvinvointia rakentamassa ja toivotti osallistujat tervetulleeksi mukaan. (ks. esitys kokonaisuudessaan liitetiedostona)

4. Varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmän toimintasuunnitelma 2010–2011

Anne Saarijärvi esitteli laatimaansa koostetta kehittäjäryhmän toimintakauden 2008–2009 tapahtumista (ks. liite1). Todettiin, että vuoden 2008 toiminnassa on painottunut paljolti Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan jäsenten osalta Väli-Suomen kehittämishankevalmisteluihin osallistuminen. Vuoden 2009 aikana puolestaan kokouksissa jo päästiin muiden ajankohtaisteemojen ohella kuulemaan näiden kehittämishankkeiden alkuvaiheen käynnistymisestä. Anne esitteli lisäksi kehittäjäryhmäkeskustelujen pohjalta laadittua toimintasuunnitelmaluonnosta, jossa tavoitteita ja toimintamuotoja vuosille 2010–2011 on hahmoteltu. Sisältöjen osalta toimintasuunnitelma hyväksyttiin ja tarkentava suunnittelutyö etenee koko ajan vuoden 2010 osalta. (ks. liitetiedosto)

Kehittäjäryhmässä on keskusteltu paitsi sisällöistä, myös toiminnan eriyttämistarpeesta. Edellisessä kokouksessa varmistuttiin jo siitä, että varsinaisen kehittäjäryhmänä jatkaa ns. nopean reagoinnin joukko eli kolmen maakunnan toimijoista muodostettava kehittäjien ydintiimi, joka työskenteli tehokkaasti jo aiempien hankevalmistelujen aikana. Jo aiempien keskustelujen perusteella ainakin Etelä-Pohjanmaan maakuntaan nähtiin tärkeäksi koota lisäksi uusi päivähoidon vastaavien verkosto, joka jatkaa enemmän johtajien kesustelevana ajankohtais-/aluefoorumina. Seinäjoella on myöhemmin herännyt ajatus siitä, että olisiko tarpeen koota verkostoon koko suomenkielisen pohjalaismaakuntien edustus. Mietittiin myös, onko em. verkostoitumiselle tarvetta myös muissa maakunnissa. Toisena kysymyksenä nousi esiin, verkostoituvatko myös mahdolliset maakunnalliset vastaavien verkostot keskenään. Lisäksi mietittiin, onko kehittäjäryhmän ja vastaavien yhteisiä tapaamisia säännöllisesti tai sovitusti. Todettiin, että SONet BOTNIA voi olla edelleen olla mukana taustatyössä, muun muassa muodostamassa tarvittavia uusia verkostoja, mutta pääpaino osaamiskeskuksen kehittämistyön tukijan roolin mukaisesti painottuu kehittäjien ydintiimin työskentelyyn. Keskusteluissa tarkentui se, että Etelä-Pohjanmaalla Seinäjoen aloitteesta on jo kutsuttu helmikuulla koolle lähinnä ns. K8 kuntien päivähoidon vastaavia; kyseisessä kokouksessa otetaan kantaa mahdollisiin jo aiemmin mainittuihin laajennuksiin. Keski-Pohjanmaalla on jo toimivia verkostoja ja alueella pohditaan tarvitaanko uutta lisäpanostusta. Sovittiin, että Keski-Pohjanmaa ilmoittaa myöhemmin myös kehittäjäryhmäjäsenistään. Pohjanmaan alueella toiminnalle on mitä ilmeisimmin tarvetta, mutta koordinoitiin ym. asioihin sovittiin palattavaksi tuonnempana.

SONet BOTNIA:n tiimissä on keskusteltu uudelleen kehittäjäryhmätoimintojen periaatteista ja päädyttiin siihen, että seutu-edustus ei enää tässä ajassa ole toiminnan kannalta täysin välttämätöntä kunhan maakuntien keskeisiä kehittämisorientoituneita toimijoita on mukana. Myös kehittäjäryhmän kokoonpanoon palataan vielä tarkemmin tuonnempana, vaikka osa jäsenistä on jo tiedossa (ks. liitetiedosto) ja myös läsnä kokouksessa. Aiemmin on jo sovittu, että nykyiset kehittäjäryhmän jäsenet voi-

vat jatkaa halutessaan myös nykyisellä kaudella, muussa tapauksessa heiltä on pyydetty rekrytointiapua, mutta myös SONet BOTNIA on aktiivisesti mukana, mutta vahvistuksia toivotaan seuraavaan kokoukseen mennessä. Edelleen pidetään tärkeänä, että kehittäjäryhmän jäsenet osallistuvat säännöllisesti kokouksiin, toimivat aktiivisina alueellisena äänitorvena ja kykenevät kehittäjäryhmän ideologian mukaisesti vastavuoroiseen tiedottamis- ja kehittämisorientoituneeseen. Kehittäjäryhmällä on myös kytkös vastaavien verkostoihin ja alueen KASTE -hankkeisiin, joten tiedonkulku ja yhteinen tarvittava kehittämistyö turvataan.

Pitkään kehittäjäryhmän puheenjohtajana toiminut Kalevi Ekola ilmoitti, että ei enää jatka puheenjohtajana. Kalevia kiiteltiin tehtävän ansiokkaasta hoitamisesta. Päivähoidon aluejohtaja Tuija Tiitua Seinäjoelta esitettiin jatkajaksi ja Tuija myös suostui puheenjohtajaksi kaudella 2010–2011.

5. Muut asiat

Seuraava kokous pidetään Seinäjoella 15.4.2010.

6. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 15.45

LIITE 1

SONet BOTNIA:n KOORDINOIMAN VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄJÄRYHMÄN TOIMINTAA 2008-2009:

Kehittäjäryhmän kokoukset 2008

21.2.2008 Kauhajoki:

- Lääninhallituksen Sirkka Piiparinen tiedotti esityksessään hallinnonalaselvityksen varhaiskasvatustulososista sekä ilmoituksenvaraisesta yksityisestä sosiaalipalvelutoiminnasta ja yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajientoimintaa liittyvistä yksityiskohdista. Esillä myös Varhaiskasvatuksen neuvottelukunnan loppuraportti sekä ryhmäperhepäivähoidon selvitys, samoin Varhaiskasvatus vuoteen 2020 kooste.
 - Helminauhan toiminnan esittely
- SONet BOTNIA:n ajankohtaisasioita:
- Varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmän ja hanketyöryhmän kokoonpanot
 - 2006–2007 kehittäjäryhmän toimintakertomusluonnos
 - hanketyön ydinryhmän kehittämistyön tähänastiset tulokset
 - ajankohtaiskuulumiset alueilta

19.4.2008 Pietarsaari:

- Varhaiskasvatuksen pohjoismaiset kehitystrendit, Marjo Hannu-Jama, Nopus
- Ajankohtaista varhaiskasvatuksen kehittämisen ja koulutuksen yhteistyöstä, Ulf Ahrenberg, FSKC
- Yhteisiä kehittäjäryhmäasioita
- Ajankohtaiskuulumiset alueilta

19.9.2008 Vaasa:

- Erityislastentarhanopettajapalvelujen kartoitus Pohjalaismaakunnissa, kehittämissuunnittelija Ulla Yli-Hännilä, POKEVA

SONet BOTNIA:n alueen varhaiskasvatuksen kehittämishankevalmistelujen tilanne sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelmassa (Kaste)

- Toimintasuunnitelman täydennys (7.11. mennessä sihteerille!)
- Kasvatuskumppanuus
- Ajankohtaiskuulumiset alueilta (mm. Keski-Pohjanmaan hanke)

26.11.2008 Seinäjoki:

- Kaste -valmistelu
- Dialogi
- Ajankohtaiskuulumiset

Hanketyöryhmän kokoukset:

6.2.2008, Seinäjoki
31.3.2008, Kokkola
29.5.2008, Vaasa
2.10.2008, Seinäjoki

KASTE -valmistelukokoukset:

6.6.2008, Seinäjoki
6.10.2008, Vaasa
16.10.2008, Tampere
6.11.2008, Seinäjoki
24.11.2008, Seinäjoki

Muuta yhteistä toimintaa:

12.6.2008, Kuvastin itse - ja vertaisarvioinnin iltapäivä, Seinäjoki
3.9.2008; Lääninhallituksen Varhaiskasvatuksen turvallisuus -koulutus, Seinäjoki
4.9.2008 Vastaava ruotsinkielinen tilaisuus Vaasassa

Kehittäjäryhmän kokoukset 2009:**Varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmän dialogi-kokous 1/2009, Lapua 23.1.2009**

- kehittäjäryhmän jäsenyyden vaatimukset ja anti; kuluvan kauden toiminnan arviointi
- odotukset tulevalta toiminnalta; teemoina esim. arkikehittäminen /hankekehittäminen
- varhaiskasvatuksen hyvät käytännöt ovat ja niiden jakaminen
- omat vahvuudet kehittämistyössä

Varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmän kokous 2/2009, 16.4.2009 Kokkola

- Kokkolan avauspuheenvuoro ja alueiden kuulumisia:
- KASTE -hankkeiden tilanne Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla:

Varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmän kokous 3/2009, 3.9.2009 Seinäjoki

- Koulutuksen ajankohtaisasiat varhaiskasvatuksen näkökulmasta
- Kuulumisia maakunnista:
- Varhaiskasvatuksen hyvät käytännöt ja niiden jakaminen
- Varhaiskasvatus KASTEessa
- Varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmän toimintasuunnitelman 2010–2011 hahmottelua

Varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmän kokous 4/2009, Laihia 29.10.2009

- Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan KASTE -hankkeiden esittely
- Selevä Paletti
- Etelä-Pohjanmaan lapset, nuoret ja lapsiperheet kehittämishanke
- Pohjanmaan perhekaste
- Varhaiskasvatuksen kehittäjäryhmän toimintasuunnitelman 2010–2011 hahmottelua

Muuta yhteistä toimintaa:

Kuvastin itse- ja vertaisarvioinnin iltapäivätilaisuus 24.11.2009, Seinäjoki

Etelä-Pohjanmaa
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
020 124 5141
PL 52 60101 SEINÄJOKI

Keski-Pohjanmaa
Kokkolan kaupunki
06 828 9435
PL 43 67101 KOKKOLA

Pohjanmaa
Vaasan ammattikorkeakoulu
06 326 3111
Raastuvankatu 29, 65100 VAASA

Etelä-Pohjanmaa
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
020 124 5141
PL 52 60101 SEINÄJOKI

Keski-Pohjanmaa
Kokkolan kaupunki
06 828 9435
PL 43 67101 KOKKOLA

Pohjanmaa
Vaasan ammattikorkeakoulu
06 326 3111
Raastuvankatu 29, 65100 VAASA